

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.

Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno a příjmení studenta: Alena Švarcová, DiS.

Název bakalářské práce: Deskripce kriminalisticky relevantních znaků

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Titul, jméno a příjmení oponenta práce: Mgr. Jaroslav HOVORKA

Pracoviště a pracovní zařazení: ÚV MP hl. města Prahy

Hodnocení bakalářské práce

Kritérium hodnocení (označte křížkem)		Stupeň hodnocení						
		stupeň	A	B	C	D	E	F
		číselné vyjádření	1	1,5	2	2,5	3	-
Obsahová stránka BP	struktura práce				X			
	formulace cíle práce (v souladu se zadáním BP) / hypotéz a úroveň jejich naplnění					X		
	použité metody, jejich adekvátnost a relevance ve vztahu k tématu BP					X		
	faktická, věcná a obsahová správnost				X			
	hloubka provedené analýzy				X			
	zvládnutí odborné terminologie					X		
	schopnost argumentace a kritického myšlení					X		
	uplatnění práce v praxi / výuce				X			
Formální stránka BP	reprezentativnost a rozsah použité literatury a zdrojů			X				
	práce se zdroji, dodržování bibliografických norem, úroveň a četnost odkazů a citací					X		
	provázanost a sled textu, návaznost kapitol					X		
	jazyková a stylistická úroveň					X		
	estetická a grafická úprava textu, dodržení formálních náležitostí práce dle metodiky					X		
Celkové hodnocení bakalářské práce						X		
Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě		ANO						

Klady bakalářské práce: Dostatek odborných informací.

Zápory bakalářské práce:

Z názvu práce ani z cílů nevyplývá, jakými znaky se chce autorka zabývat, zda člověka, zvířete nebo věci. Abstrakt napsala zcela v rozporu s metodikou práce, kapitoly jsou nepřehledné, jednotlivé části textu na sebe volně nenavazují, část vět nedává smysl a logicky se nedoplňují, užívá neodborné, neurčité a citově zabarvené výrazy.

Zdůvodnění stanoviska oponenta k hodnocení bakalářské práce (minimálně 500 znaků):

Nepřehledný abstrakt, nedává jasnou představu o obsahu a cíli práce ani nerozebírá název práce, tedy „*Deskripce kriminalisticky relevantních znaků*“, již zde uvádí, že ověřila hypotézy, které zatím ani nestanovila, nepoužívá budoucí čas. V „*Úvodu*“ práce, autorka píše „*Najdou se i tací, kteří jsou všímavější, například výjimky, nebo lidé v důchodovém věku.*“, což nedává smysl. Dále je nutno poznamenat, že poslední odstavec „*Úvodu*“ práce měl být zařazen do kapitoly první. Autorka užívá neodborné a neurčité výrazy jako „*nejspíš, velice, skrze*“ - str. 9. Kapitola první „*Cíle a metodika*“ obsahově ani kontrakcí neodpovídá metodice práce. Text je psán v přítomném čase, který autorka kombinuje s časem budoucím, a vytyčila zde „**DVA HLAVNÍ CÍLE**“, což je v rozporu s metodikou, neuvádí trpný rod. Kromě metody „*kvantitativního průzkumného šetření*“ neuvádí, jaké metody využije k tvorbě této práce. **Ve druhé kapitole** uvádí na str. 10 neodborné a neurčité výrazy a slovní spojení jako „*Zvážíme-li...*“, „*...není jich zrovna málo...*“, „*... i když toto bude v dnešní době také oříšek poznat.*“, „*...spíše slabší...*“, „*... kratší či delší...*“, „*Pro mnoho z nás...*“ atd., což je v rozporu s metodikou práce. Dále v textu používá přítomný čas v množném čísle, důležité pojmy a informace v textu nejsou přehledně uspořádané, věty na sebe logicky nenazují a nepoužívá trpný rod, jak vyžaduje metodika práce. Na str. 12 píše: „*...V praxi se tyto informace mohou využít pro identifikační účely a jsou kriminalisticky vyhodnotitelné, rozvojem lékařství je v dnešní době možno provádět mnohem více chirurgických zákroků, než dříve a jsou zjistitelná.*“, což nadává smysl. Na str. 14 uvádí: „*Při vzniku lze lidský hlas definovat jako akustický výsledek činnosti řady orgánů.*“, ale toto není definice v souladu s metodikou práce. **Kapitolu třetí** věnovala popisu „**Bertillonáže**“. První věta, na str. 13, nedává smysl ani význam, neboť zde autorka píše: „*Z dějin kriminalistiky víme, že první metoda, která vznikla, byl výsledek ve starověku, a to například v Řecku nebo Egyptě.*“ Dále zde uvádí, str. 13, druhý odstavec, o Bertillonovi toto: „*Jeho prvotní myšlenka byla...*“, což je nemožné prokázat. Jasný smysl z hlediska obsahu textu nemají ani následující věty: „*Tato metoda dopomohla na počátku 20. století rozvinout mnohem přesnější identifikování zločinců, a to pomocí daktyloskopie.*“, a věta: „*Při svém šetření, kdy mu bylo povoleno přeměřovat vězně, přišel na to, že ač se některé míry vězňů neliší, nikdy nemůže mít člověk čtyři nebo pět rozměrů stejných, to byl první ze dvou jeho předpokladů*“, a „*Když se jeho metoda osvědčila, bylo*

Klasifikační stupnice VŠERS – platnost od akademického roku 2008/2009

Stupně	Číselné vyjádření	Slovní vyjádření Definice
A	1	VÝBORNÝ (excellent) vynikající výkon pouze s malými chybami
B	1.5	VELMI DOBRÝ (very good) nad průměrným standardem, ale s chybami
C	2	DOBRÝ (good) obecné vyznění práce s řadou zřetelných chyb
D	2.5	USPOKOJIVÝ (satisfactory) přijatelný, ale s významnými nedostatky
E	3	DOSTATEČNÝ (sufficient) výkon nad hranici minima
F	-	NEÚSPĚŠNÝ (fail) je zapotřebí značné množství další práce

mu schváleno, aby byla aplikována do praxe!“. V podkapitole 3.1 na str. 14 autorka uvádí: „Portrétní identifikace je obor, který se zabývá zkoumáním zákonitostí vnějších znaků osoby“, ale o jaké zákonitosti se jedná nepopisuje. V kapitole čtvrté, kterou autorka nazvala „Úřední a laický popis osoby“, uvádí, že: „V průběhu vytváření úředního popisu jsou získávány údaje o tělesných znacích.“, ale koho, to neuvádí. Smysl vět nedává ani spojení následujícího textu na str. 15: „Pokud se jedná o výšku mrtvoly, měří se ve vodorovné poloze a vždy vedle těla. Rozdělují se i na pět základních velikostí jako jsou výška velmi malá (do 150 cm), malá, prostřední, velká a obrovitá (nad 200 cm). Nesmíme opomenout na hmotnost, která se váží podobně jako u lékaře.“ Ani toto větní spojení na str. 15 není přehledné: „Proškolenému pracovníkovi se při získávání popisu musí podat všechny detaily toho, co si svědek zapamatoval, popřípadě se pracovník doptává na věci, na které si svědek nezapomene sám. V konečné fázi se musí popis převést do terminologie úředního popisu a na tomto základě je zhotoven vybranou metodou portrét osoby.“; nevysvětluje proč by se laický popis převáděl do terminologie popis úředního. Dále do odborného textu vložila subjektivní názor na str. 15: „Pro získání co nejvíce poznatků zastávám názor, že je vhodné získat v co nejkratším čase výpověď svědků od zaznamenání přečinu, protože autorka, s ubíhajícím časem se množství detailů zmenšuje.“, což je v rozporu s metodikou práce. Na str. 16, kde autorka píše, že: „Během celého lidského života se osoby mění pouze ve vývoji, ve stáří, případně po těžkém úrazu, jinak dochází k minimálním změnám.“, ale s tímto subjektivním názorem nelze souhlasit, neboť je kriminalistickou praxí prokázán pravý opak toho, co zde autorka uvádí. Na str. 17, je opět citově zabarvená věta obsahující neodbornou úvahu autorky: „Oči by měly být oknem do duše, ale jen někteří si stěžejí zapamatujeme jejich barvu, natož sklon apod.“, kromě toho nepoužívá v části textu této kapitoly trpný rod. Na str. 18 uvádí, že: „Velkou hodnotu mají uši, u nichž je nemožná shoda dvou lidí.“, ale neuvádí, v čem hodnota uší pro identifikaci osob spočívá. Smysl nedává z pohledu kriminalistické identifikace osob ani věta na str. 19: „U mužských vousů se hodnotí jejich barva, hustota, vzrůst, tvar a stříh., ale osoba je může libovolně měnit, což je stěžejní pro identifikaci hledané osoby.“ Autorka zde v textu užívá i neodborné výrazy, např.: „Ale jsou to i méně povšimnutelné zvláštnosti...“ **Kapitolu pátou** věnovala „**Způsobům portretizace**“. Autorka význam pojmu „**PORTRETIZACE**“ ani v této kapitole, ani jinde v textu práce nerozvádí, nepopisuje jeho význam pro pochopení textu práce. Ani v textu této kapitoly nevyužívá v plném rozsahu trpný rod. Na str. 21 uvádí toto: „...Není tomu tak však vždy, někdy nedojde k přijatelným výsledkům, jde tak i o psychicky náročnou práci.“, ale není jasné pro koho. Dále autorka uvádí, že „Druhým systémem je software nazvaný Facette, který vychází z metody skládaného portrétu z databáze graficky zobrazených obličejových komponent. Obsahově se moc neliší od identifikace osob podle fotografií, i portrétní identifikace. Identifikace však i přesto není jednoduchá, v praxi se proto používá metoda somatometrická, či již uvedená metoda popisu.“ Dále uvádí v textu, že: „Somatometrická metoda se zabývá zjišťováním vlivu prostředí, nebo práce a růstových změn u jednotlivců, ale i u populačních skupin a využívá se v antropologii.“. V tomto

Klasifikační stupnice VŠERS – platnost od akademického roku 2008/2009

Stupně	Číselné vyjádření	Slovní vyjádření Definice
A	1	VÝBORNÝ (excellent) vynikající výkon pouze s malými chybami
B	1,5	VELMI DOBRÝ (very good) nad průměrným standardem, ale s chybami
C	2	DOBŘÝ (good) obecné vyznění práce s řadou zřetelných chyb
D	2,5	USPOKOJIVÝ (satisfactory) přijatelný, ale s významnými nedostatky
E	3	DOSTATEČNÝ (sufficient) výkon nad hranicí minima
F	-	NEÚSPĚŠNÝ (fail) je zapotřebí značné množství další práce

případě je text velmi nepřehledný a nedává jasný smysl a jsou zde užity neodborné výrazy. Na str. 21 dole, dále se v textu objevuje: „*Již v minulé kapitole jsme zmiňovali velký význam uší, protože v průběhu života relativně nemění své charakteristické znaky. U ušních boltců ho lze na obou fotografiích posoudit přibližně ze stejného úhlu.*“, a není jasné, proč tu tento text je vložen a není využit trpný rod podle metodiky. Na str. 22 je věta: „*...Podle neměnných se vypracuje jejich popis, u obličejů se posuzuje jeho celý tvar, vlasová hranice, čelo, obočí, vrásky, ústa, rty, nos apod.*“, která nedává smysl. Opět zde nepoužívá trpný rod v části textu práce. Autorka v podkapitole 5.1 popisuje „**Grafickou metodu**“ tvorby podoby člověka, ale text věty: „*Její uplatnění se rozšířilo v letech 1949-1959, kdy byla využita v tuzemské praxi, přesto její používání je z odůvodněných důvodů opravdu malé.*“, není jasný. To platí i o následující větě na str. 22-23, kde uvádí: „*Kriminalistický grafik, který se portrétováním zabývá, si umí lépe představit popisovanou osobu, obzvlášť se slovními informacemi, které si svědek mohl zapamatovat a může je poskytnout k portrétu. Jedná se především o výšku, hmotnost, barvu vlasů, pokožky apod.*“ **Podkapitolu 5.3** na str. 24, kterou nazvala: „*Další metody portretizace-daktyloskopie*“ neobsahuje žádné logické vysvětlení autorky práce, jak kriminalistická daktyloskopie souvisí s portrétní identifikací člověka. Ani další věta, na str. 24 v textu, nedává smysl: „*Existují obecně branné daktyloskopické zákony, díky kterým se můžeme dobrat k určení totožnosti neznámé osoby.*“, kde ve slově „branné“ se autorka dopustila buď hrubé pravopisné chyby nebo propojila tuto identifikační metodu s vojenskou povinností. Na str. 25, je v textu hrubá chyba: „*Podle Zákona o relativní neodstranitelnosti...*“ Dále zde uvádí, toto: „*Jsou i tzv. latentní daktyloskopické stopy, mohou to být například neporézní materiály, porézní nosiče, či dokonce stopy z kůže mrtvol. K zajištění takovýchto stop se však přistupuje až v momentě, kdy jsou zajištěny všechny viditelné daktyloskopické stopy.*“ Autorka zde použila neodborných výrazů, ale také zřejmě nezná kriminalistické zásady a postup ohledání místa činu. **V podkapitole 5.4**, kterou nazvala „*Plastická metoda*“, neuvádí její přesný název. Rovněž není jasné, proč odkazuje na využití této metody pro muzejní účely a pro: „*využití je při ověřování podob u historických osobností...*“, ale přehledně neuvádí její využití pro identifikaci současných lidí a pro využití v kriminalistice. **U kapitoly šestá „Identifikace osob podle fotografie“** je nutno konstatovat, že tato kapitola je velmi informačně i obsahově chudá. Autorka se zde zaměřila na získávání podoby zemřelých, ale již na to logicky nenavazuje způsob identifikace podle fotografie. Dále zde uvádí, že se provádí: „*...na negativu formou retuše*“. To je poměrně stará metoda, protože se policejní fotografie již minimálně dvě desetiletí provádí výhradně ve formě digitálního záznamu. Smysl nedává ani tato věta: „*Pakliže je k vypreparované lebce k dispozici i fotografie pohřešované osoby, je možné provést zvláštní způsob srovnání tzv. superprojekci, musí mít však u tohoto způsobu srovnání shodné morfologické znaky.*“ A ani tento text: „*Cílem superprojekce je, zjistit shodu mezi pohřešovanou osobou a lebkou.*“, nebo „*Pokud jde o ostatky lidské a smrt osoby je kriminalisticky relevantní, musí se zjišťovat další podrobnosti.*“, anebo „*Nález tvoří významnou skupinu biologických stop. Jednotlivé části kostry nebo úlomky kostry, je*

Klasifikační stupnice VŠERS – platnost od akademického roku 2008/2009

Stupně	Číselné vyjádření	Slovní vyjádření Definice
A	1	VÝBORNÝ (excellent) vynikající výkon pouze s malými chybami
B	1.5	VELMI DOBRÝ (very good) nad průměrným standardem, ale s chybami
C	2	DOBRÝ (good) obecné vyznění práce s řadou zřetelných chyb
D	2.5	USPOKOJIVÝ (satisfactory) přijatelný, ale s významnými nedostatky
E	3	DOSTATEČNÝ (sufficient) výkon nad hranici minima
F	-	NEÚSPĚŠNÝ (fail) je zapotřebí značné množství další práce

pochoptelně složitější identifikovat, ale mají výhodu, že jsou v podstatě nezaměnitelné, až na některé úlomky. Je třeba zdůraznit, že pokud od smrti biologické osoby do jejího nálezu neuplynula delší doba, jsou pozůstatky nalezeny v různém stupni rozkladu.“ **Kapitolu sedmou zaměřila** na problematiku „**Pátrání**“. Tato kapitola je informačně i obsahově velice chudá. I zde je věta bez zjevného smyslu a významu: „Členění zásad se dělí na obecné a specifické zásady.“ **V osmé kapitole** se pokusila prezentovat problematiku „**Rekognice**“, a to jak z hlediska právních disciplín, tak z hlediska kriminalistiky, a to na velmi dobré úrovni. Avšak i v této části textu jsou věty, které ztrácející význam jako např.: str. 32, druhý odstavce: „...Jako první ze skupiny je rekognice, při které je přítomna poznávající osoba a ta nesmí znát žádné sdružené informace o daném objektu...“, nebo: „Všechny výše zmíněné rekognice můžeme takto rozlišovat, je ale velice důležité vědět, že existuje i typ rekognice, který je považován za zvláštní.“, anebo „...Poznávající osoba má, respektive neomezený čas na označení podezřelé osoby, jelikož to není nijak vymezeno v trestním řád.“, či: „Dalším typem rekognice in natura je rekognice mrtvol. Ta je prováděna především za přítomnosti známých, osoby zemřelé, by potvrdili totožnost.“ I tato kapitole je velmi nepřehledně upravena. **Devátou kapitolu zaměřila** na problematiku „**Zkoumání ručního písma**“. Tuto problematiku rozebrala a popsala na dobré úrovni. I zde se vyskytují nesrozumitelné části textu např.: „Autor písma nemusí být vždy pisatelem, můžeme jít například o diktát, nebo opis. Celá řada ovlivňuje utváření rukopisu, lze je možné rozdělit na vnější a vnitřní faktory. Vnitřní faktory jsou determinované prostředním, kde pisatel psal, mluvíme o jevech jako je zima, světlo, tma, ale také jestli pisatel seděl v jedoucím prostředku, či u psaní stál, nebo seděl s oporou paže. Neopomenutelné jsou i psací prostředky, které ovlivňují především grafickou stránku textu. Vnitřní faktory jsou ovlivněny vlastnostmi pisatele.“ Zde autorka nerozlišuje vliv vnějších a vnitřních faktorů. Dále uvádí, že: „Jazyková stránka se zkoumá všestranným jazykovým rozbohem v pěti rovinách.“, ale sama nakonec v textu práce uvádí jen tři. **Kapitola desátá „Metodika praktické části“**. Tato část neobsahuje přehledně vyjmenované a popsané metody, které zde bude využívat. Autorka zde uvádí větu: „Dále autor zpracoval kazuistiku, kde jsou popsány metody a postupy policistů zabývajících se daným případem s neodkladnými a neopakovatelnými úkoly na místě činu“, jejíž smysl není jasný. Dále je nezbytné ke kapitole desáté uvést, že ani grafy a ani jejich vyhodnocovací text nebo texty doprovodné nejsou v souladu s metodikou práce. V „**Závěru**“ práce se autorka domnívá, že naplnila cíle práce, ale nelze zcela určit, přesně, který, když v kapitole prvé vytyčila dva hlavní cíle. Vzhledem k tomu, že se autorka práce dopustila opakovaného nedodržení norem práce podle metodiky VŠERS, vzhledem k výše zjištěným pochybením a vzhledem k tomu, že tato práce obsahuje dostatek odborných poznatků, tuto práci hodnotím stupněm DOSTATEČNÝM a práci DOPORUČUJI k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

Klasifikační stupnice VŠERS – platnost od akademického roku 2008/2009

Stupně	Číselné vyjádření	Slovní vyjádření Definice
A	1	VÝBORNÝ (excellent) vynikající výkon pouze s malými chybami
B	1,5	VELMI DOBRÝ (very good) nad průměrným standardem, ale s chybami
C	2	DOBRÝ (good) obecné vyznění práce s řadou zřetelných chyb
D	2,5	USPOKOJIVÝ (satisfactory) příjemný, ale s významnými nedostatky
E	3	DOSTATEČNÝ (sufficient) výkon nad hranicí minima
F	-	NEÚSPĚŠNÝ (fail) je zapotřebí značné množství další práce

1. Mohla byste objasnit pojmy „**DESKRIPCE KRIMINALISTICKY RELEVANTNÍCH ZNAKŮ**“ a „**PORTRETIZACE**“ a u jakých objektů je mohou celníci Celní správy České republiky využít?
2. V práci na str. 29 uvádíte, že velký význam mají ušní boltce člověka. Mohla byste objasnit, k jakým účelům lze ušní boltce využít v kriminalistické praxi a jaký vztah mají k „**PORTRETIZACÍ**“ a „**DESKRIPCI KRIMINALISTICKY RELEVANTNÍCH ZNAKŮ**“?
3. Na str. 34 uvádíte, že jsou i další metody „**PORTRETIZACE**“ a jednou z nich je podle Vás daktyloskopie. Mohla byste tedy popsat, jak kriminalistická daktyloskopie souvisí s „**PORTRETIZACÍ**“ osob a můžete popsat na jakých zákonitostech je kriminalistická daktyloskopie založena?

Datum: 26.4.2023

Podpis oponenta bakalářské práce: Mgr. Jaroslav Hovorka

Klasifikační stupnice VŠERS – platnost od akademického roku 2008/2009

Stupně	Číselné vyjádření	Slovní vyjádření Definice
A	1	VÝBORNÝ (excellent) vynikající výkon pouze s malými chybami
B	1.5	VELMI DOBRÝ (very good) nad průměrným standardem, ale s chybami
C	2	DOBRÝ (good) obecné vyznění práce s řadou zřetelných chyb
D	2.5	USPOKOJIVÝ (satisfactory) přijatelný, ale s významnými nedostatky
E	3	DOSTATEČNÝ (sufficient) výkon nad hranici minima
F	-	NEÚSPĚŠNÝ (fail) je zapotřebí značné množství další práce